

## Aanpassing gebiedsanalyses Fase 2 (voor inwerkingtreding PAS o.b.v. M15, half december)

Versie: 28 mei 2015  
Redacteur: 5.1.2.e EZ

---

Dit betreft een nadere uitwerking van Fase 2 uit de notitie "Aanpassingen Gebiedsanalyses, overzicht en instructie", d.d. 12 mei 2015

**Planning op hoofdlijnen:** (zie voor totale planning, het Plan van Aanpak aanpassingen gebiedsanalyses)

Aanleveren geactualiseerde habitatkaarten en leefgebieden:	uiterlijk 12 juni binnen bij Aeries
Aanleveren geactualiseerde herstelmaatregelen:	uiterlijk 22 juni 9.00 uur via Wing (26 juni via Wing naar Aeries)
Verwerking resultaten M15 in gebiedsanalyses	3 augustus tot 4 september
Verwerking uitkomsten kwaliteitstoets gebiedsanalyses	3 augustus tot 4 september
Aanpassingen na inspraak	19 oktober tot 20 november

**Betreft:** Het gaat in deze fase om wijzigingen die verwerkt moeten worden in M15 en die daaruit volgen:

- Wijzigingen n.a.v. de huidige inspraakronde die gevolgen hebben voor herstelmaatregelen, habitatkaarten en leefgebieden
- Wijzigingen aan habitatkaarten, leefgebieden en herstelmaatregelen die na de uitdraai van M14 in december al zijn doorgegeven, maar niet meer verwerkt konden worden in M14.2.1
- Wijzigingen in herstelmaatregelen n.a.v. Alterra onderzoek -> herleidbaarheid maatregelen aan herstelstrategieën
- Wijzigingen i.v.m. ontwerp wijzigingsbesluit aantal PAS gebieden
- Het verwerken van de uitkomsten uit M15 in de GA's
- Verwerken van uitkomsten kwaliteitstoets op de GA's met M14.2.1
- Het verwerken van inspraak op nieuwe ter inzage legging met M15

## 1. Wijzigingen in habitatkaarten, leefgebieden en herstelmaatregelen

Het gaat om wijzigingen als gevolg van inspraak en wijzigingen die al bekend waren na de oplevering van M14 maar nog niet zijn doorgevoerd in Aerius. Ook gaat het om wijzigingen volgend uit het Alterra onderzoek naar de herstelmaatregelen. Uit dit onderzoek blijkt dat niet alle toegepaste maatregelen 1 op 1 te herleiden zijn naar de erkende herstelmaatregelen uit de herstelstrategieën. Tenslotte gaat het om het toevoegen van ontbrekende maatregelenkaarten en tabellen in een aantal gebieden.

Onderwerp	Bijlage	Omschrijving	Actie voortouwnemers	Acties werkgroep
Herstelmaatregelen, habitatkaarten en leefgebieden	1	Wijzigingen vanuit de huidige inspraak en wijzigingen die al bekend waren maar nog niet doorgevoerd in Aerius M14.2.1 T.a.v. leefgebieden: als deze informatie er is kan deze meegenomen worden in M15. Als deze er nog niet is, niet aanpassen. Methodiek voor leefgebieden wordt uitgewerkt voor M16. T.a.v. habitatkaarten -> het proces van aanpassing / instemming loopt nog voor veel kaarten. Naar verwachting zal een klein deel van gewijzigde kaarten meekunnen met M15. De overige volgen voor M16. In die gevallen wordt er gewerkt met de beschikbare conceptkaarten	<ul style="list-style-type: none"> <li>Wijzigingen voorbereiden, afstemmen met terreinbeheerders, betrokkenen, financiering regelen, haalbaarheid checken.</li> <li>Wijziging aanleveren via instructie en GLP aan Wing / Aerius.</li> <li>Wijzigingen aanpassen in de tekst van de GA</li> </ul>	Voortgang bewaken, knelpunten signaleren meedenken en oplossingen.
Uitkomsten Alterra-onderzoek	2	Uit Alterra onderzoek blijkt dat niet alle herstelmaatregelen te herleiden zijn naar herstelstrategieën. Aanpassing in tekst is nodig voor juridische dekking van de maatregelen. Mogelijk zijn er een aantal echt nieuwe maatregelen, die moeten aangemeld worden in de procedure voor erkenning. Ook vervanging door wel erkende maatregelen een optie.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Verduidelijken niet te herleiden herstelmaatregelen, zie aanpak in bijlage 2</li> </ul>	Bewaken voortgang aanpassingen, signaleren knelpunten.
Ontbrekende maatregelentabellen en kaarten		In een aantal gebieden* zijn er op dit moment geen maatregelentabellen en/of kaarten. Deze moeten worden toegevoegd.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ontbrekende tabellen / kaarten aanleveren.</li> </ul>	Werkgroep checkt bij voortouwnemers waarom kaart / tabel ontbreekt, als hier een specifieke reden voor is zal de

				werkgroep hierover berichten / adviseren aan MO.
--	--	--	--	--

*\* info Aeries: In totaal zijn er 118 gebieden in de database. Voor 115 gebieden is de herstelmaatregelentabel ingevuld. 62 Gebieden hebben hun eigen herstelmaatregel-kaarten geleverd, 38 gebieden hebben de herstelmaatregelen ingetekend via de Wing web-app. Dit betekent dat 15 gebieden geen kaarten hebben (zowel aangeleverd als ingetekend). 3 Gebieden die hebben geen herstelmaatregelen. Dit zijn de gebieden: Norgerholt (22), Krammer-Volkerak (114) en Groote Peel (140).*

## 2. Wijzigingen i.v.m. ontwerp wijzigingsbesluit

Tot 15 april lag een ontwerp wijzigingsbesluit ter inzage. Het gaat om wijzigingen in habitattypen: vervallen en/of toegevoegd.

Vorig jaar is een instructie uitgegaan over hoe in de gebiedsanalyses alvast voor te sorteren op de nieuwe situatie. Deze instructie is niet overal doorgevoerd. Het besluit betreft de volgende gebieden:

004 Duinen Terschelling,  
006 Duinen Schiermonnikoog  
021 Lieftingsbroek  
023 Fochtelooverveen (wel aangepast in GA)  
025 Drentsche Aa gebied  
026 Drouwenerzand (wel aangepast in GA)  
046 Bergvennen & B.  
055 Aamsveen  
061 Wooldse Veen  
132 Vlijmens ven ...(deels aangepast in GA)  
136 Leenderbosch...

Voor de gebieden waar de instructie niet is doorgevoerd is het belangrijk om dit alsnog te doen, zodat de GA's aansluiten op de nieuwe situatie en overeenkomen met de N2000 beheerplannen. Omdat de wijzigingen moeten worden doorgevoerd in M15, is het voorstel om dit in deze fase mee te nemen. Ook voor de gebieden waar al wel rekening is gehouden met de nieuwe aanwijzing is het goed om de tekst daarover aan te passen aan de actuele situatie.

Onderwerp	Bijlage	Omschrijving	Actie voortouwnemers	Acties werkgroep
Ontwerp wijzigingsbesluit	3	Verwerken wijzigingen die volgen uit ontwerp wijzigingsbesluit t.a.v. vervallen en toegevoegde habitattypen.	<ul style="list-style-type: none"><li>Teksten over wijzigingsbesluit uit instructie doorvoeren in GA</li><li>Wijzingen habitattypen en daarbij horende herstelmaatregelen voorbereiden, afstemmen met terreinbeheerders, betrokkenen, financiering regelen, haalbaarheid checken.</li><li>Wijziging voor Aeries aanleveren, conform instructie bijlage 1 en GLP.</li><li>Wijzigingen aanpassen in de tekst van de GA.</li></ul>	Voortgang bewaken en knelpunten signaleren

### 3. Verwerken uitkomsten M15 & uitkomsten kwaliteitstoets

Het gaat om toevoegen van de nieuwe gebiedssamenvatting, de nieuwe kaarten en overzichten in de tekst zetten. Aanpassingen in de tekst verklaren. In de tekst verwijzen naar M15.

Gelijktijdig hiermee kunnen de wijzigingen doorgevoerd worden die mogelijk nog nodig zijn na de kwaliteitstoets die plaats zal vinden op de gebiedsanalyses op basis van M14.2.1.

Kanttekening: het is mogelijk dat de uitkomsten van M15 leiden tot aanpassingen die opnieuw in Aerius opgevoerd moeten worden. Dit zou ertoe leiden dat wederom de samenvatting niet overeenkomt met de tekst in de gebiedsanalyses. Hoe hiermee om te gaan wordt nog nader bepaald in overleg met het MO.

Onderwerp	Bijlage	Omschrijving	Actie voortouwnemers	Actie / check door werkgroep
Toevoegen gebiedssamenvattingen M15		Besloten is om de gebiedssamenvattingen toe te voegen.	Toevoegen aan de gebiedsanalyses	In beeld brengen of er ten opzichten van M14.2.1. nog wensen zijn in opzet samenvattingen  Voortgang bewaken
Tekst aanpassen op M15		In de GA's is op diverse plekken verwezen naar monitor 14.2.1 en worden de uitkomsten uit monitor 14.2.1 beschreven. Dit moet overal aangepast worden naar M15	Gebiedsanalyses doorlopen op teksten die verwijzen naar M14.2.1 en dit aanpassen naar M15. Ook overal de tekst "M14.2.1." vervangen door "M15"	Voortgang bewaken
Kaartjes / tabellen/figuren uit M15 aanpassen in de tekst		De kaartjes en tabellen die gebruikt zijn vanuit monitor 14.2.1 moeten aangepast worden naar M15. Waar wijzigingen zijn opgetreden moeten deze worden toegelicht.	Aanpassen in gebiedsanalyses	Voortgang bewaken
Uitkomsten kwaliteitstoets doorvoeren		Op basis van de uitkomsten van de kwaliteitstoets GA's M14.2.1 worden zonodig nieuwe instructies opgesteld	Aanpassen gebiedsanalyses	Nieuwe instructies uitzetten, voortgang bewaken

#### 4. Verwerken inspraakreacties op M15

Na het verwerken van M15, wordt het PAS en de gebiedsanalyses opnieuw ter inzage gelegd voor die onderdelen waarin wijzigingen zijn opgenomen. Waar nodig zullen op basis van inspraak dan opnieuw wijzigingen doorgevoerd moeten worden in de gebiedsanalyses. T.z.t. nader bepalen of de inspraak leidt tot nieuwe "gebiedsoverschrijdende" instructies

De aanname is dat de nieuwe zienswijzen niet opnieuw leiden tot aanpassingen van habitatkaarten, leefgebieden en herstelmaatregelen die weer opnieuw in Aeries doorgerekend moeten worden. Mocht dit toch het geval zijn, dan moet op dat moment nader bezien worden hoe daarmee mee om te gaan i.r.t. de planning van vaststelling 15 december.

Onderwerp	Bijlage	Omschrijving	Actie voortouwnemers	Actie / Check door werkgroep
wijzigingen volgend uit inspraak.		Tekst waar nodig aanpassen op inspraakreacties. In de gaten houden of hier gebied overschrijdende zaken of reacties die tot integrale aanpassing leiden bij zijn.	Aanpast GA	Checken of er gebied overschrijdende / integraal aan te pakken zaken zijn. Daarvoor dan een instructie opstellen.  Wergroep bewaakt de voortgang in een overzicht.

## **Bijlage 1: Instructie aanleveren actualisatie herstelmaatregelen, habitatkaarten & leefgebieden voor Aerius M15**

### ***Versie 26-05-15***

#### Waar gaat het om

Het gaat om de actualisatie van herstelmaatregelen, habitatkaarten en/of leefgebieden in AERIUS M15 en de gebiedsanalyses. Actualisatie kan nodig zijn n.a.v. inspraak, verbetering van herleidbaarheid maatregelen naar de herstelstrategieën én/of wijzigingen die al eerder bekend waren na de oplevering van M14 maar nog niet zijn doorgevoerd in Aerius (M14.2.1).

Tenslotte waren er in Aerius M14 een aantal ontbrekende maatregelenkaarten en tabellen in een aantal gebieden waarvan het belangrijk is om die alsnog toe te voegen.

#### Werkwijze

Aanlevering gaat conform eerdere aanleveringen via het proces dat beschreven is in het "Gegevens Leverings Protocol (GLP)". Een recente versie met update van emailadressen is bijgevoegd als bijlage 1.1.

### **1. Actualisatie herstelmaatregelentabel**

De voortouwnemers leveren de maatregelen uiterlijk 22 juni 9 uur aan bij Wing. Dit kan via de online portal of via een excelltabel.

#### **Werkwijze**

- Er is op 13 mei een mail door Wing gestuurd met uitleg over het openstellen van de portal en/of gebruik van de excelltabel.
- Aanlevering conform: Bijlage F van GLP
- Het bijwerken gaat direct via de tool. Wing levert conform GLP aan AERIUS aan.

### **2. Actualisatie maatregelenkaart / locatie**

Hiervoor zijn 2 mogelijkheden:

- Via de Wing portal. Waarna AERIUS het kaartje zal opleveren (uiterlijk 22 juni 9 uur aanleveren bij Wing)
- Het aanleveren van een eigen figuur/kaart (uiterlijk 26 juni)

#### **Werkwijze**

- Via Wingportal: Er is op 13 mei een mail door Wing gestuurd met uitleg over het openstellen van de portal.
- Aanlevering gaat conform bijlage G van het GLP.
- Het bijwerken gaat direct via de tool. Wing levert conform GLP aan AERIUS aan.
- Aanleveren eigen figuur/kaart, zie bijlage H van het GLP

### **3. Actualisatie habitatkaarten**

Een aantal habitatkaarten is nog niet definitief of er zijn aanpassingen nodig n.a.v. de inspraak. Aanlevering van nieuwe kaarten voor M15 kan tot 12 juni, waarbij eerst nog een toets op de kaarten plaatsvindt door de projectgroep habitatkartering. Naar verwachting zal er een klein deel van de nog te wijzigen habitatkaarten gereed zijn voor M15. Het grootste deel gaat door naar M16.

#### **Werkwijze**

- Zie bijlage B van het GLP (opmerking: voor nadere achtergrondinfo over de procedure is het document "Methodiekdocument kartering habitattypen Natura 2000" uit 2012 beschikbaar)

### **4. Actualisatie leefgebieden**

Een methodiek voor leefgebieden wordt uitgewerkt voor M16. Afspraak: als deze informatie er nu is kan deze meegenomen worden in M15. Als deze er nog niet is, niet aanpassen. Indien wel aanpassen ligt de actie voor aanlevering bij de voortouwnemers.

#### **Werkwijze**

- Aanlevering door voortouwnemer zie bijlage B, D & E van het GLP



## **Bijlage 2 Instructie erkende herstelmaatregelen, herleidbaar naar herstelstrategieën**

### **Aanleiding**

In het kader van onderzoek naar de actualisatie van herstelstrategieën, heeft Alterra alle herstelmaatregelen die eind 2014 in de gebiedsanalyses waren opgenomen, getoetst op herleidbaarheid naar de landelijke herstelstrategieën. Maatregelen die overeenkomen met de herstelstrategieën zijn ecologisch en juridisch gedekt. Uit dit onderzoek blijkt dat niet alle opgevoerde herstelmaatregelen 1 op 1 te herleiden zijn naar de herstelstrategieën.

Vaak gaat het om maatregelen die niet bedoeld zijn als herstelmaatregel, maar aanvullend zijn (onderzoek, monitoring), waarbij administratieve toelichting nodig is (dus verduidelijken dat het onderzoek of monitoring is en geen herstelmaatregel).

Maar ook gaat het om herstelmaatregelen die qua terminologie niet aansluiten bij de erkende herstelmaatregelen en daardoor niet herkenbaar zijn als (ecologisch en juridisch) bruikbare herstelmaatregel. Dit komt bijvoorbeeld omdat de maatregelen in de gebiedsanalyses meer op detailniveau zijn beschreven dan in de herstelstrategieën. Bijvoorbeeld "sloten dempen" i.p.v. "hydrologisch herstel". Verduidelijking van deze maatregelen d.m.v. het toevoegen van of vervangen door de juiste terminologie is wenselijk t.b.v. de juridische dekking.

Het kan echter ook gaan om nieuwe herstelmaatregelen. Een nieuwe herstelmaatregel kan pas worden toegepast als hij erkend is in het landelijke rapport. Omdat dat niet binnen enkele weken kan, kan de maatregel niet opgenomen worden als herstelmaatregel in deze fase. Er zijn vervolgens drie mogelijkheden: de maatregel vervangen door een erkende herstelmaatregel; de maatregel wordt aangemeld voor erkenning en het resultaat van die procedure wordt afgewacht; de maatregel wordt aangemeld voor erkenning en tegelijk wordt deze als onderzoek tóch uitgevoerd.

Het is belangrijk om, parallel aan het actualiseren van herstelmaatregelen voor M15, bovengenoemde verbeteringslag door te voeren in de herleidbaarheid van de herstelmaatregelen naar de herstelstrategieën en daarmee de juridische dekking te vergroten.

### **Instructie**

In bijlage 2.1 is de tabel van Alterra bijgesloten. In deze tabel staan per gebied alle maatregelen opgevoerd die in de gebiedsanalyses zijn opgenomen (situatie eind 2014).

### **Aanpak**

1. Zoek in de tabel het betreffende gebied op het 1<sup>e</sup> tabblad. Hier staan alle maatregelen per gebied opgenomen.
2. Kijk in het 2<sup>e</sup> tabblad voor een toelichting op de codes achter de maatregelen. Hieruit blijkt of de betreffende maatregel goed te herleiden is naar de herstelstrategieën of niet, met daarbij diverse classificaties.
3. Het volgende kan blijken:
  - a. Maatregel is geen herstelmaatregel maar iets anders (bijvoorbeeld monitoring, onderzoek, bronmaatregel)
  - b. Maatregel is bedoeld als herstelmaatregel maar niet te herleiden naar de herstelstrategieën. Het kan gaan om herstelmaatregelen die niet herkenbaar zijn als zodanig, bijvoorbeeld omdat de naamgeving niet goed overeenkomt met de herstelstrategieën. Ook kan het gaan om nieuwe nog niet erkende maatregelen.
  - c. Maatregel is niet gekoppeld aan een habitattype, dus is het onduidelijk welke ervan zullen profiteren.

#### 4. Aanpak

- a. Ad a): Administratief verduidelijken: in de maatregelentabel achter de betreffende maatregel tussen haakjes toevoegen "(aanvullende maatregel, monitoring, onderzoek etc.)"
- b. Ad b):
  - i. Stap 1: nagaan of de maatregelen toch te relateren zijn aan de herstelstrategieën en vervolgens in de maatregelentabel, achter de maatregel, tussen haakjes de juiste term uit de herstelstrategieën toevoegen (als veranderen van de naam niet wenselijk zou zijn). Bijvoorbeeld in de huidige tabel staat: "dempen sloten". Deze valt onder de erkende herstelmaatregel "hydrologisch herstel". Dan dit tussen haakjes toevoegen.
  - ii. Stap 2: als het echt om nieuwe, nog niet erkende herstelmaatregelen gaat zijn er de volgende opties:
    1. De maatregel vervangen door een wel erkende herstelmaatregel
    2. De maatregel aanmelden voor erkenning. De procedure voor erkenning duurt echter langer dan de periode die nodig is voor verwerking in M15. Geadviseerd wordt om de nog niet erkende maatregel ondertussen uit de gebiedsanalyse te halen omdat deze juridisch niet gedekt is.
    3. De maatregel wordt aangemeld voor erkenning en tegelijk wordt deze als onderzoek tóch uitgevoerd. In dat geval de maatregel handhaven en tussen haakjes achter de maatregel aangeven dat dit een onderzoeksmaatregel betreft, waarbij het belangrijk is dat de maatregel met zekerheid geen schade zal toebrengen.Bij 2 & 3: de procedure voor erkenning in werking stellen om deze maatregelen erkend te krijgen (via auteurs en reviewcommissie); loket is 5.1.2.e (Alterra) & 5.1.2.e (EZ).
- c. Ad c): Habitatype(n) invullen in tabel

Alternatieve aanpak: in de tabel staan gegevens van oktober 2014. Wanneer deze gegevens teveel verouderd zijn, kan de check ook zonder de tabel gedaan worden. In dat geval de maatregelen uit de gebiedsanalyses vergelijken met de herstelstrategieën voor de betreffende habitatypes en vervolgens de aanpak uit stap 2 aanhouden als de maatregelen niet 1 op 1 aansluiten.

#### **Doorgeven van wijzigingen**

Alle wijzigingen bij voorkeur door te voeren in de geactualiseerde maatregelentabellen voor M15 (aan te leveren uiterlijk 22 juni via de WING-app), zodat de juiste informatie via de gebiedssamenvattingen beschikbaar komt en daarna toegevoegd kan worden in de gebiedsanalyses, t.b.v. de inwerkingtreding van de PAS 15 december.

### Bijlage 3 instructie aanpassingen vanuit Wijzigingsbesluit

Een snelle check door EZ geeft aan dat op dit moment de volgende aanpassingen zijn doorgevoerd. Vet gedrukt zijn de waarden die **niet** zijn verwerkt in de GA's.

gebied	HT verwijderen	HT toevoegen	tekst uit instructie ingevoegd?
004 Duinen Terschelling	<b>H2130</b>	<b>H1320; H6410</b>	Nee
006 Duinen Schiermonnikoog	H2140	<b>H1310; H1330</b>	Nee
021 Lieftingsbroek	<b>H91E0</b>	<b>H91D0</b>	Nee
023 Fochtelooverveen	H3160	H2320	Ja
025 Drentsche Aa gebied	<b>H7140</b>	<b>H2330; H9120</b>	Nee
026 Drouwenerzand	H9190		Ja
046 Bergvennen & B.	<b>H2310</b>	<b>H3160;H91D0</b>	Nee
055 Aamsveen	<b>H91D0</b>	<b>H3130; H6410; H7110; H9120; H9190</b>	Nee
061 Wooldse Veen	<b>H91D0</b>	<b>H6230</b>	Nee
132 Vlijmens ven ...	<b>H6510</b>	H6430	Ja
136 Leenderbosch...	<b>H5130</b>	<b>H3140; H7140; H9190</b>	nee

#### Instructie Discrepanties tussen habitatkaart en aanwijzingsbesluit

Dit betreft de eerder uitgezette instructie, stap 1 A / 1 B is voor het huidige wijzigingsbesluit niet meer relevant.

Er zijn twee situaties mogelijk:

- A. Habitattype is wel opgenomen in het aanwijzingsbesluit, maar komt niet voor in het gebied.
- B. Habitattype is niet opgenomen in het aanwijzingsbesluit, maar komt wel voor in het gebied.

Bij discrepanties tussen de habitatkaart en het aanwijzingsbesluit moet het volgende gebeuren:

**A.** Er is een instandhoudingsdoelstelling voor een afwezig habitatype (= type natuurlijke habitat bijlage I Habitatrichtlijn) of soort (= dier- of plantensoort bijlage II Habitatrichtlijn).

Stap 1: meldt dit snel en goed onderbouwd aan EZ/PDN ([5.1.2.e@minez.nl](mailto:5.1.2.e@minez.nl); [5.1.2.e@minez.nl](mailto:5.1.2.e@minez.nl));

daar wordt in overleg met de voortouwnemer bepaald of het doel geschrapt gaat worden in een nog te nemen wijzigingsbesluit (daarbij worden de bevindingen over de habitatkaarten betrokken; indien nodig wordt er verdere navraag gedaan).

Stap 2: als het doel inderdaad zal worden geschrapt, worden de volgende zinnen opgenomen in de

GA: "[Habitatype x / soort y] is niet aanwezig in het gebied en was dat ook niet op het moment dat het gebied op de communautaire lijst werd geplaatst. Hiervoor zijn dus geen maatregelen vastgesteld. Het ontwerpbesluit tot wijziging van het aanwijzingsbesluit op dit punt is inmiddels ter inzage gelegd met het oog op het uitbrengen van zienswijzen. De verwachting is dat het wijzigingsbesluit uiterlijk [nog nader in te vullen] zal zijn vastgesteld."

Als het doel niet zal worden geschrapt, dan is stap 3 nodig:

Stap 3: indien vast staat dat het habitatype of de soort afwezig is, maar het besluit wordt niet

aangepast omdat de waarde wél in 2004 aanwezig was, dan zijn maatregelen nodig die gericht zijn op terugkeer van deze waarde. Indien onduidelijk is of de waarde nog aanwezig is, dan moeten maatregelen getroffen worden op de locatie(s) waar deze waarde aanwezig zou kunnen zijn (daartoe zijn – als het goed is – zoekgebieden opgenomen op de habitatkaart).

N.B.: deze stap is ook van toepassing op inmiddels (al of niet met zekerheid) verdwenen vogelsoorten die een instandhoudingsdoelstelling hebben.

**B.** Er is een habitatype (= type natuurlijke habitat bijlage I Habitatrichtlijn) of soort (= dier- of plantensoort bijlage II Habitatrichtlijn) aangetroffen waarvoor geen instandhoudingsdoelstelling in het besluit is opgenomen.

Stap 1: meldt dit snel en goed onderbouwd aan EZ/PDN ([5.1.2.e@minez.nl](mailto:5.1.2.e@minez.nl); [5.1.2.e@minez.nl](mailto:5.1.2.e@minez.nl));

daar wordt in overleg met de voortouwnemer bepaald of het doel toegevoegd gaat worden in een nog te nemen wijzigingsbesluit (daarbij worden de bevindingen over de habitatkaarten betrokken; indien nodig wordt er verdere navraag gedaan).

Stap 2: als het doel inderdaad zal worden toegevoegd, zijn er 2 situaties denkbaar:

- a. Het aanwijzingsbesluit wordt ook al gewijzigd wegens het schrappen van een instandhoudingsdoelstelling voor een afwezig habitatype of een afwezige HR-soort. In dat geval worden de volgende zinnen opgenomen in de GA: "[Habitatype x / soort y] heeft geen

instandhoudingsdoelstelling in het aanwijzingsbesluit, maar het besluit zal op dit punt gewijzigd worden. Het ontwerpbesluit tot wijziging van het aanwijzingsbesluit op dit punt is inmiddels ter inzage gelegd met het oog op het uitbrengen van zienswijzen. De verwachting is dat het wijzigingsbesluit uiterlijk [nog nader in te vullen] zal zijn vastgesteld.” In de GA wordt deze waarde op dezelfde manier behandeld als de waarden die al wél een instandhoudingsdoelstelling hebben.

- b. Er is geen andere wijziging van het aanwijzingsbesluit voorzien. In dat geval wordt de volgende zin opgenomen: “In het gebied is [habitattype X / soort Y] aangetroffen, waarvoor nog geen instandhoudingsdoelstelling in het aanwijzingsbesluit is opgenomen. De maatregelen in het beheerplan verzekeren behoud van [dit habitattype / deze soort], in afwachting van de wijziging van het aanwijzingsbesluit waarbij de instandhoudingsdoelstelling wordt vastgesteld.”

Als volgens PDN nog niet onomstotelijk vaststaat dat de waarde aanwezig is, dan geldt stap 3:

Stap 3: als volgens PDN nog niet onomstotelijk vaststaat dat de waarde aanwezig is, dan wordt de

waarde niet vermeld in de GA. In het beheerplan kán melding worden gemaakt van een mogelijke aanwezigheid, maar daar worden in ieder geval expliciet geen maatregelen aan verbonden.

**NB:** Als er nog geen definitief aanwijzingsbesluit voor het gebied is vastgesteld, dan wordt bij de GA uitgegaan van het ontwerp aanwijzingsbesluit, zoals dat ter inzage is gelegd voor het uitbrengen van zienswijzen. . Mochten voor de vaststelling van de PAS ontwerp aanwijzingsbesluiten definitief geworden zijn of aanwijzingsbesluiten gewijzigd moeten worden op basis van uitspraken van de RvS, dan moeten de betreffende gebiedsanalyses daarop aangepast worden.